

Alice Winn

IN MEMORIAM

Traducció
d'Àlex Guàrdia

AMS
TER
DAM

The Preshutian

VOL. XLIX.—N. 739

27 DE JUNY DEL 1914

Preu 3 penics

Editorial.

Oh, Déu! Salva l'editor de l'editorial! Però el curs s'ha acabat, un curs meravellós, i això ens obliga a treure conclusions per als afamats lectors de l'humil PRESHUTIAN. Un altre any esplèndid s'ha escolat i, a la fi, els majestàtics professors del darrer curs ens han alliberat perquè fruïm de l'esplendor d'Oxford, Cambridge i Sandhurst! Esperem que de tant en tant recordin aquests pobres alumnes, ara que canviaran les lliçons per les revetlles. Preguem perquè el nostre futur sigui tan brillant com el seu!

—S. CUTHBERT-SMITH

Notícies d'actualitat.

El bisbe de Londres va fer un sermó diumenge, 14 de juny.

«La persona que practica *El clavecí ben temprat* de Bach sis cops al dia al piano que hi ha vora l'antiga sala de lectura tindria la bondat d'aprendre una altra peça? Cordialment, un cavaller musicalment frustrat».

Els tres membres del públic que han presenciat la posada en escena de les obres menys conegudes d'Aristòfanes, organitzada pels alumnes més petits, sostenen que l'experiència ha estat «exactament la que Aristòfanes hauria desitjat».

Quan tornin a començar les classes, el debat serà: «Aquesta residència rebutja creure en l'existència dels fantasmes». Si esteu disposats a parlar a favor d'esdeveniments ocults, poseu-vos en contacte amb H. Weeding.

Societat de debat.

Dilluns, 22 de juny, la societat es va reunir per debatre la següent idea: «Al parer d'aquesta residència, la guerra és un mal necessari».

El senyor Ellwood va començar el debat. Després d'uns quants comentaris insolents sobre l'estat deplorable de l'agulla de corbata de llautó de l'oposició, el senyor Ellwood va emprendre un relat viu però imprecís sobre les guerres púniques. Amb tota la covardia del món (autor: «Puc incloure aquest incís en què el títol de covard?»); editor: «Només si no et fa por la venjança del Gaunt, que gairebé segur que serà violenta. Encara que sigui un pacifista, és un boxador de primera»), el senyor Gaunt va argumentar en contra de la moció i va suggerir que la guerra destrueix l'ànima. La majoria dels oients que s'havien enfrontat al senyor Gaunt al quadrilàter van murmurar, amb esquira, «quina ànima?». De cap de les maneres (*continua a la p. 5*)

Poesia.

VESPRADA A L'ESCOLA PRESHUTE

Fred a l'aire, i a l'oest turbulent,
el sol s'adorn i visita altres mons.
La fosca nit calma el pit impacient:
del cel han caigut els núvols onírics.

La capella es clava al cel, fins al fons...

Editor: «Per última vegada: és massa llarg, Ellwood».

Autor: «Però si no són ni tres estrofes!».

Editor: «És massa llarg, Ellwood».

THE LONDON GAZETTE

DIMARTS, 4 d'AGOST del 1914

Publicació oficial

DIMECRES, 5 D'AGOST DEL 1914.

ESTAT DE GUERRA.

Ahir, 4 d'agost del 1914, el Govern de Sa Majestat va informar el Govern alemany que, salvant que abans de mitjanit del mateix dia rebés una resposta satisfactòria a la seva petició —és a saber, el respecte a la neutralitat de Bèlgica per part d'Alemanya—, el Govern de Sa Majestat es veuria obligat a prendre totes les mesures al seu abast per garantir l'esmentada neutralitat i el compliment d'un tractat que tant Alemanya com el Regne Unit han subscrit.

Arran d'aquesta comunicació, l'ambaixador britànic a Berlín va haver de demanar el seu passaport. Per tant, el Govern de Sa Majestat ha notificat formalment al Govern alemany l'estat de guerra entre tots dos països a partir de les onze de la nit d'avui.

Ministeri d'Afers Exteriors,
4 d'agost del 1914.

The Preshtian

VOL. XLIX.—N. 741

17 D'OCTUBRE DEL 1914

Preu 6 penics

MORTS EN COMBAT

Beazley, L. S. W., subtenant, regiment de Wiltshire, 20 de setembre, 22 anys.

Hickman, M. E., tinent, regiment de Worcestershire, 20 anys.

Milling, L., tinent, Gordon Highlanders, 23 anys.

Roseveare, C. C., subtenant, Royal Munster Fusiliers, Mons, 27 d'agost, 22 anys.

Scott-Moncrieff, M. M., capità, regiment del rei (Liverpool), 20 de setembre, 25 anys.

Straker, H. A., subtenant, Royal Munster Fusiliers, Mons, 27 d'agost, 18 anys.

MORTS A CAUSA DE LES FERIDES

Conlon, G. T., tinent, regiment de West Yorkshire, 21 anys.

Cuthbert-Smith, S., tinent, Northumberland Fusiliers, Mons, 24 d'agost, 18 anys.

Hill, A., tinent, 19th Lancers, exèrcit de l'Índia, 19 anys.

FERITS

Day, H. J., tinent, regiment de Middlesex.

Hattersley, F. K., comandant, Royal Field Artillery.

Le Hunte, R., tinent, Royal Scots.

Matterson, A. R., subtenant, regiment de Bedfordshire.

Parsonage, D. K., subtenant, Somerset Light Infantry.

In memoriam.

SUBTINENT S. CUTHBERT-SMITH

(Mort a Mons el 24 d'agost, 18 anys).

Qualsevol que hagi llegit el *Preshutian* aquests últims dos anys recordarà en Cuthbert-Smith com l'ocurrent editor del rotatiu. L'havien becat per estudiar filologia clàssica al Balliol College, a Oxford. Però en Cuthbert-Smith no hauria pogut ser mai acadèmic. Tenia esperit de soldat. L'oficial que el comandava va descriure així la seva mort: «El Cuthbert-Smith va rebre un tret a l'estómac durant una arriscada ofensiva per capturar un niu de metralladores alemany. Fins a les cinc de la matinada, el foc enemic no ens va permetre dur-lo a una cova propera que s'utilitzava com a hospital. Sense témer Déu ni el diable, l'únic que va demanar va ser una mica de morfina per no molestar la resta. Va morir sense patir. Quina gran tristesa, perdre un noi tan valent! Va morir com un autèntic soldat». A Preshute només podem plànyer la seva pèrdua i envejar la seva mort tan noble, que qualsevol de nosaltres acceptaria de bon grat pel bé del nostre país.

S. A. WARD

SUBTINENT C. C. ROSEVEARE

(Mort a Mons el 27 d'agost, 22 anys).

Preshute ha rebut molts revessos des de l'esclat de la guerra, però cap no ens ha afectat tant com la mort d'en Clarence Roseveare. Deixa enrere un parell de germans als dos últims cursos de l'escola, incloent-hi el nostre il·lustre delegat. (De fet, en Clarence també n'havia estat, de delegat). Però la seva mort, igual que la seva vida, ha estat honorable i valenta i s'ha apropat molt als cànons de l'audàcia anglesa.

Fragment d'una carta del seu comandant: «Em va passar pel costat amb alegria, rient malgrat el generós foc encreuat de les metralladores. Em va preguntar: "Continuo?", i jo vaig contestar: "Som-hi, noi, amb tota la força que puguis". Al pobre, li van disparar al cor poc després. El vaig arrossegar fins a una trinxera amb l'esperança que la ferida no fos mortal. Les úniques paraules que em va dir van ser: "No es preocupi per mi". Quan vaig... *(continua a la p. 3)*»

I

U

L'ELLWOOD ERA PREFECTE, i per això aquell any tenia una habitació esplèndida, amb una finestra que donava a un sortint estrany de la teulada. Sempre s'enfilava a llocs on no havia de pujar. Però era en Gaunt qui estava realment encisat amb aquella talaia de la teulada. Li agradava observar els nois que entraven i sortien del saló Fletcher per furtar galetes, els prefectes que es passejaven pel jardí, l'organista que sortia de la capella... El tranquil·litzava veure que l'escola funcionava sense que hagués de fer res i saber que ell estava per sobre de tot plegat.

A l'Ellwood també li agradava seure a la teulada. Ajuntava les mans en forma de pistola i disparava als transeünts.

—Maleït salsitxa! L'he tocat a l'ull! Ves-te'n a casa amb el kàiser!

En Gaunt, que de petit havia estiuejat a Múnic, no solia participar en aquells jocs soldadescs.

Equilibrant el *Preshutian* amb el genoll mentre girava full, en Gaunt va acabar de llegir l'últim obituari. Coneixia set dels nou nois morts. L'esquela més llarga era la d'en Clarence Roseveare, el germà gran d'un dels amics de l'Ellwood. Pel que feia a l'amic (i enemic) d'en Gaunt, en Cuthbert-Smith, n'hi havia hagut prou amb un trist paràgraf per resumir la seva vida. Tots dos, assegurava el

Preshutian, havien mort amb noblesa. Com tots els altres alumnes de Preshute morts a la guerra fins aleshores.

—Pum! —va murmurar l'Ellwood al seu costat—. *Auf Wiedersehen!*

En Gaunt va fer una bona pipada de la cigarreta i va plegar el diari.

—Han trobat bastantes més coses per dir d'en Roseveare que d'en Cuthbert-Smith, no et sembla?

L'Ellwood va guardar l'arma. Tenia les mans àgils i els dits llargs i tacats de tinta.

—Sí —va dir, tocant-se d'esma els cabells foscos i rebels. Els duia untats amb cera i pentinats cap enrere, però vivia amb la por constant que un rínxol faciós es desenganxés i li fes cridar erròniament l'atenció—. Sí, m'ha semblat una llàstima.

—D'un tret a l'estómac! —va dir en Gaunt, enduent-se la mà automàticament al ventre. Se'l va imaginar obert en canal per un tros de metall. Quin merder...

—En Roseveare està fet pols per això del seu germà —va dir l'Ellwood—. Eren cul i merda, els tres germans.

—Al menjador semblava la mar de bé.

—Crec que la processó li va per dins —va replicar l'Ellwood, arrufant les celles.

Va agafar la cigarreta d'en Gaunt procurant escrupolosament no fregar la mà del seu amic. L'Ellwood sempre tocava els altres col·legues, però amb en Gaunt no ho feia gairebé mai, tret que estiguessin lluitant de broma. En Gaunt hauria mort abans de permetre que l'Ellwood sabés fins a quin punt l'afectava, allò.

L'Ellwood va fer una pipada i va tornar-li la cigarreta.

—Em pregunto què diria el meu *in memoriam* —va dir, pensatiu.

—«Mor un noi vanitós en un accident peculiar amb el paraigua. Investigacions en curs».

—No —va dir l'Ellwood—, no, m'imagino alguna cosa així: «La literatura ha perdut avui la seva estrella més brillant...!».

Va dedicar un somriure a en Gaunt, però ell no l'hi va tornar. Encara tenia la mà al ventre, com si hagués de treure els budells igual que en Cuthbert-Smith. L'Ellwood se'n va adonar.

—Jo escriuria el teu, eh —va dir en veu baixa.

—Tot en vers, m'imagino.

—Evidentment. Com Tennyson va fer per a Arthur Hallam.

L'Ellwood es comparava sovint amb Tennyson i equiparava en Gaunt amb l'amic més íntim del poeta. En Gaunt ho trobava força adorable, fins que recordava que Arthur Hallam havia mort amb vint-i-dos anys i Tennyson havia dedicat les següents disset primaveres a escriure poesia elegíaca. Aleshores en Gaunt trobava que tot plegat era un pèl morbós, com si l'Ellwood desitgés la seva mort per poder escriure sobre alguna cosa.

Una vegada, en Gaunt li havia fumut una genollada a la panxa a en Cuthbert-Smith. En què es diferenciava una bala d'un cop?

—La teva germana el trobava bastant guapot, en Cuthbert-Smith —va dir l'Ellwood—. M'ho va explicar a ca la senyora Asquith, l'estiu passat.

—De debò? —va preguntar en Gaunt, desganat—. Que bé que es confessi amb tu d'aquesta manera.

—La Maud és un sol —va dir l'Ellwood, aixecant-se de sobte—. Una noia com cal.

Una teula de pissarra es va bellugar sota els seus peus i va caure tres pisos.

—Déu senyor, Elly, no ho facis, això! —va replicar en Gaunt, aferrant-se a l'ampit de la finestra.

L'Ellwood va somriure i va entrar a l'habitació.

—Vinga, entra, que et mullaràs —va dir.

En Gaunt va fer una altra pipada ràpida i va llençar la cigarreta per una canonada. L'Ellwood estava escarxofat al sofà, però quan en Gaunt se li va asseure entre les cames, les va arronsar ràpidament.

—Tu no el suportaves, en Cuthbert-Smith —va dir l'Ellwood.

—No. O sigui... Trobaré a faltar el fet d'odiar-lo.

L'Ellwood va riure.

—Ja trobaràs algú per odiar-lo. Com sempre.

—No en tinc cap dubte —va certificar en Gaunt.

Però el problema no era aquell. Ell havia escrit poemes per posar a parir en Cuthbert-Smith i, tot seguit, el seu enemic (en Gaunt n'estava gairebé segur, que havia estat en Cuthbert-Smith) havia escrit «en Henry Gaunt és un ESPIA alemany» als lavabos de la biblioteca. En Gaunt li havia clavat un cop de puny, però no li hauria disparat mai a l'estómac.

—Encara tinc la sensació que tornarà el proper trimestre, amb els fums pujats al cap i un munt d'anècdotes del front —va dir l'Ellwood, lentament.

—Potser no torna ningú.

—Amb aquesta actitud derrotista, segur que perdem la guerra. —L'Ellwood va dreçar-se i va dir—: Henry, en Cuthbert-Smith era un curt de gambals. Segurament va anar de dret cap a la bala per fer befa. Però quan hi anem nosaltres, no ens passarà el mateix.

—Jo no em penso allistar.

L'Ellwood es va agafar els genolls amb els braços i va mirar en Gaunt de fit a fit.

—Em prens el pèl.

—No estic en contra de totes les guerres —va dir en Gaunt—; només d'aquesta. «És que el militarisme alemany»... Com si nosaltres no regíssim el nostre imperi a través de la força

de l'exèrcit! Per què m'han de desaparar a mi perquè un serbi enrabiad va assassinar un arxiduc austríac?

—Però Bèlgica...

—Sí, sí, les atrocitats belgues —va dir en Gaunt.

Ja n'havien parlat abans, de tot allò. Fins i tot n'havien debatut i l'Ellwood l'havia vençut per 596 vots a 4. Però sent sincers, l'Ellwood l'hauria superat en qualsevol debat; l'escola sencera l'adorava.

—Però t'has d'allistar —va dir l'Ellwood—. Si encara hi ha guerra quan acabem l'escola, és clar.

—Per què? Perquè tu t'hi allistaràs?

L'Ellwood va serrar les dents i va desviar la mirada.

—Tu lluitaràs, Gaunt.

—Ah, sí?

—Sempre lluites, tu. Com tothom.

L'Ellwood es va fregar amb el dit una taqueta plana que tenia al nas. Ho feia sovint. En Gaunt no sabia si l'Ellwood encara li retreia que li hagués clavat un cop de puny. Només s'havien barallat una vegada, i no havia estat en Gaunt qui ho havia provocat.

—Amb tu no em barallaré —va replicar en Gaunt.

—*Γνώθι σεαυτόν* —va dir l'Ellwood.

—Ja em conec, a mi mateix! —va contestar en Gaunt, abraonant-se sobre el seu amic per ofegar-lo amb un coixí.

Durant uns moments, la brega els va impedir de parlar. L'Ellwood es recargolava i xisclava de riure mentre en Gaunt l'intentava fer baixar del sofà per la força. En Gaunt era fort, però l'Ellwood era més ràpid, i es va poder esmunyir i estirar-se a terra, pixant-se de riure. En Gaunt va deixar caure el cap pel costat del sofà i tots dos van picar front amb front.

—Que lluiti així, vols dir? —va dir, quan van haver recuperat l'alè—. Que lluiti cos a cos amb els alemanys fins a la mort?

L'Ellwood va parar de riure, però no va apartar el front. Es van quedar quietos un moment, front amb front, fins que l'Ellwood es va separar i va reclinar la cara al braç d'en Gaunt.

En Gaunt va tibar tots els músculs. L'alè de l'Ellwood era molt calent i li recordava el seu gos, en Trooper. Potser per això va despentinat el seu amic, cercant amb els dits els flocs lliures de cera. Feia anys que no acariciava els cabells de l'Ellwood, des que tenien tretze anys i acabaven d'entrar a Preshute. A primer curs, es va trobar el seu amic arraulit plorant com una magdalena sota el pupitre.

Però ara ja eren alumnes d'últim any i gairebé mai no es tocaven.

L'Ellwood estava molt quiet.

—T'assembles al meu gos —va dir en Gaunt, incòmode amb aquell silenci ple d'alguna cosa.

L'Ellwood es va apartar de cop.

—Gràcies, suposo.

—Ho dic com un compliment. M'encanten els gossos.

—Segur. Vols que et porti alguna cosa? Tot just he començat a aprendre a anar a buscar el diari, però encara deixo dentades al paper.

—No siguis ruc.

L'Ellwood va riure amb una certa nostàlgia.

—També estic trist per en Roseveare i en Cuthbert-Smith, sincerament —va dir.

—Sí —va dir en Gaunt—, i l'Straker. Te'n recordes, quan tu i ell lligàveu els nois més joves a una cadira i us passàveu tota la nit torturant-los?

Feia anys que l'Ellwood no assetjava ningú, però en Gaunt sabia que encara s'averkonyia del gen de violència incontrolable que cremava dins seu. El darrer trimestre, sense anar més lluny, en Gaunt l'havia vist plorar de ràbia

després de perdre un partit de criquet. En Gaunt no plorava des que tenia nou anys.

—L'Straker i jo érem molt més benèvols que no pas els nois d'un any més amb nosaltres —es va defensar l'Ellwood, amb la cara vermella—. En Charlie Pritchard ens va disparar amb cartutxos de fogueig.

En Gaunt va fer un petit somriure, conscient que s'estava rient de l'Ellwood perquè, al seu parer, s'havia posat en ridícul acariciant-li els cabells. Era la mena de coses que l'Ellwood feia als altres nois cada dos per tres, es va dir a si mateix. *Sí*, va respondre una veu. *Però a ell no l'hi feia mai*.

—En qualsevol cas, l'Straker i jo no ens fèiem gaire —va dir l'Ellwood—. Era un brètol.

—Tots els teus amics ho són.

—Ja n'estic tip, de tot això —va dir l'Ellwood, posant-se dret—. Anem a fer un volt.

Com que no els estava permès sortir de l'habitació durant l'hora d'estudi, es van haver d'escapolir en silenci de la Cemetery House. Van baixar de puntetes per l'escala de servei i van deixar enrere la sala d'estudi on el professor responsable de la residència, el senyor Hammick, estava cantant les quaranta a un *shell* per haver sortit d'amagat. (La Preshute era un internat jove, però feia servir la terminologia d'institucions més antigues i prestigioses: els alumnes de primer any s'anomenaven *shell*; els de segon any, *remove*; els de tercer, *hundreds*; i després venien els de cinquè i sisè, *lower* i *upper sixth*).

—Això que ha fet és roí i menyspreable, senyor Gosset. Vostè vol ser roí i menyspreable?

—No, senyor —va dir el pobre Gosset amb un fil de veu.

—Quina pena em fa —va comentar l'Ellwood quan van ser fora i van haver tancat la porta del darrere. Estaven seguint el camí de grava que conduïa al cementiri que donava el nom a la Cemetery House—. Els de primer any

el tenen per un zero a l'esquerra, i només perquè el primer dia els va dir que era duc.

—Ho és? —va preguntar en Gaunt, fregant la part de dalt de les tombes amb els dits mentre caminava.

—Sí que n'és, de duc, però aquesta mena de coses, és millor deixar que la gent les descobreixi. És com si jo em presentés dient: «Hola, em dic Sidney Ellwood i soc terriblement atractiu». No ho he de dir jo, això.

—Si pretens que regui la teva vanitat..

—Això ni pensar-ho —va respondre l'Ellwood, fent un saltiró alegre—. No he rebut cap afalac teu des de fa vora tres mesos. Ho sé perquè sempre me'ls anoto i me'ls guardo en un calaix.

—Que cregut.

—Sigui com sigui, els companys d'en Gosset el trepitgen constantment, i em sap molt de greu per ell.

S'estaven acostant al rònc i vell priorat que hi havia al final del cementiri. La nit queia i començava a fer fred i humitat. El cel es va enfosquir i va agafar un to blau marí. El frac dels dos nois voleiava amb el vent. En Gaunt es va tapar el cos amb els braços. A Preshute, els vespres d'hivern tenien un deix misteriós. Potser era el contrast entre el silenci dels turons imponents que hi havia darrere de l'escola, el bosc ombrívol i els prats esventats, d'una banda, i el rebombori dels nois quan tornaves al dormitori, de l'altra. Quan en Gaunt i l'Ellwood rondaven pels prats buits, gairebé semblava que fossin els últims supervivents del món. L'Ellwood vivia en una magnífica finca a East Sussex, però en Gaunt s'havia criat a Londres. El silenci era increïblement màgic.

—Para l'orella —va dir l'Ellwood, tancant els ulls i estirant el coll—. Si no fas soroll, no t'imagines un atac dels romans contra els celtes?

Es van aturar.

En Gaunt no era capaç d'imaginar-se res, amb aquell silenci.

—Tu hi creus, en la màgia? —va preguntar.

L'Ellwood va estar tanta estona callat que, en cas d'haver-se tractat d'una altra persona, en Gaunt hauria repetit la pregunta.

—Jo crec en la bellesa —va declarar finalment l'Ellwood.

—Sí —va dir en Gaunt, amb fervor—, jo també.

En Gaunt va rumiar com deuria ser assemblejar-se a l'Ellwood. El seu amic era algú que embellia qualsevol situació, en lloc d'esguerrar-la.

—En alguns aspectes, tot això és màgic —va dir l'Ellwood, reiniciant la marxa—. Jugar a criquet, caçar, menjar gelat a la gespa una tarda d'estiu... Anglaterra és màgica. —En Gaunt va ensumar què estava a punt de dir l'Ellwood—. Per això hem de lluitar per conservar-ho.

L'Anglaterra de l'Ellwood sí que era màgica, va pensar en Gaunt, esquivant les ortigues. Però no era l'Anglaterra real. En Gaunt havia estat una vegada a l'East End, quan la seva mare l'hi va dur per donar sopa i pa a les teixidores irlandeses. Allà no hi va veure criquet, ni caça ni gelats. Però l'Ellwood no havia mostrat mai cap interès per la lletjor, mentre que en Gaunt —potser a causa de la Maud, a causa de la lectura de Bernard Shaw i Bertrand Russell i a causa dels disbarats que escrivia sobre les colònies a les cartes— tenia por que la lletjor fos massa important per ignorar-la.

—Te'n recordes, de la guerra del Peloponès? —va dir en Gaunt.

L'Ellwood va riure tot sospirant.

—De veritat, Gaunt, no sé per què ho intento. Ens hem saltat l'hora d'estudi per no haver de pensar en Tucídides.

—Atenes era la potència més gran d'Europa, potser fins i tot del món. Tenien democràcia, art i una arquitectura

magnífica. Però Esparta era gairebé igual de forta. No tant, però gairebé. I Esparta era militarista.

—Què és això, Gaunt, una paràbola? Ets Crist, ara?

—I per això els atenesos van lluitar amb els espartans.

—I van perdre —va dir l'Ellwood, clavant una puntada a un tronc podrit.

—Sí.

L'Ellwood va esperar una bona estona per contestar.

—Nosaltres no perdrem —va dir, a la fi—. Som l'imperi més gran que ha existit mai.

. . .

El primer cop que es van emborratxar junts, feien tercer. En Gaunt tenia setze anys i l'Ellwood, quinze. En Pritchard se les havia empescades —«amb un immens cost personal», els va dir amb un to de veu enigmàtic— per persuadir el seu germà gran perquè li donés cinc ampolles de whisky barat. En Pritchard, en West, en Roseveare, l'Ellwood i en Gaunt es van tancar als lavabos de dalt de tot de la Cemetery House. Més endavant, en Gaunt va saber que l'Ellwood havia exigit a en Pritchard que li deixés comprar-li la seva ampolla. Li feia una por insana que el prenguessin per un pidolaire.

En West va escopir el primer glop de whisky a la pica. Era orellut, maldestre i incompetent: un mal estudiant, un jugador mediocre i un sapastre jovial.

—Déu nostre senyor! Quin fàstic —va exclamar.

Duia la corbata mal posada. Sempre... ja el podien castigar mil vegades per poc curós.

—Beu més —va recomanar-li en Roseveare, assegut indolentment a terra.

En Gaunt se'l va mirar i va envejar que, fins i tot desarreglat, fes una fila immaculada. Era el més petit dels tres

perfectes germans Roseveare, modèlics com ells sols, i era ben plantat sense esforçar-s'hi, cosa que emplenava de ressentiment en Gaunt.

—A mi m'agrada bastant —va dir l'Ellwood, tot girant l'ampolla per donar un cop d'ull a l'etiqueta—. Potser m'hi torno addicte. Em penso que Byron tenia aquest hàbit.

—Els monjos també en tenen, d'hàbit —va replicar en Gaunt.

—Amb això gairebé fas gràcia, Gaunt —va dir en Roseveare, animant-lo—. Ja te'n sortiràs.

En Gaunt va fer un glop de whisky. El gust no li acabava de fer el pes, però el feia sentir lleuger, com si la gent no l'estigués mirant. O potser el feia sentir com si no importés que el miressin. Es va ficar a la banyera i va deixar lliscar el seu cos per ocultar-se del món, estrenyent l'ampolla contra el pit.

—Lord Byron era un sodomita —va dir en West, com si estigués revelant un important secret d'estat.

En Gaunt va tancar els ulls.

—M'ho va dir el meu pare —va continuar dient en West—. Segons ell, l'haurien d'haver afusellat.

—Ton pare creu que s'hauria d'afusellar tothom —va etzibar en Roseveare.

—Tothom no —va rondinar en West.

—Fem la llista, vinga —va dir en Pritchard, comptant amb els dits. Estava assegut a la cisterna i embolcallava amb els genolls en West, que seia a la tassa del vàter—: Els homosexuals, els catòlics, els irlandesos i tothom que no té dèria pels gossos.

En Bertie Pritchard era una persona d'aspecte oblidable i, en efecte, la gent l'oblidava sovint. El motiu era que en Charlie Pritchard era un atleta i l'Archie Pritchard era un acadèmic, mentre que en Bertie —que els nois més grans tenien el costum d'anomenar «Mini», un fet que ell odiava—

encara no sabia quin era el seu punt fort. Per a en Gaunt, no en tenia cap. Però a l'Ellwood li queia bé.

—I no et deixis els pobres —va afegir l'Ellwood, fiant-se a la banyera amb en Gaunt—, els pollosos. —Es va col·locar entre les cames del seu amic, mirant-lo de cara.

—Ah, i els jueus, evidentment —va dir en Pritchard—. No ens els podem deixar. Has begut oli, Ellwood.

—Jo soc anglicà —va dir l'Ellwood en veu baixa.

—Tu què en penses, West? —va preguntar en Pritchard—. La conversió és suficient per al gran senyor?

—Aviam... —va dir en West.

—Estàs circumcidat? —va preguntar en Pritchard.

L'Ellwood va somriure amb calma, com si la pregunta sobre la seva condició de jueu no li fes ni fred ni calor.

—Vols que l'hi ensenyi, al pare d'en West? —va preguntar.

No estava circumcidat. En Gaunt ho sabia. S'hi havia fixat un dia, a les dutxes. Però no va dir res.

—No està circumcidat —va dir en Roseveare—. Però tant se val, perquè el pare d'en West és molt taxatiu. Em sembla que, al pobret Ellwood, ja li han fet la creu.

—No... —va provar de corregir en West.

—Caram —va interrompre'l l'Ellwood, estirant-se a la banyera i fent un somriure trist—. Volia fer tantes coses! Com és la citació aquella d'Eurípides que tinc al cap, Gaunt... sobre la mort?

—*Πᾶσιν ἡμῖν καθανεῖν ὀφείλεται* —va dir en Gaunt.

—Exacte. «La mort és un deute que hem de pagar tots». Si he de morir a una edat tràgicament jove, m'imagino que millor morir pel pare d'en West.

—Sí, entesos —va dir en West—, jo no he dit mai que estigués d'acord amb ell.

En West va recolzar la barbeta sobre el genoll d'en Pritchard per veure millor l'Ellwood.

—No, de veritat, no canviïs d'opinió per mi —va dir l'Ellwood—. Un petit bany de sang és just el que necessita aquest país. Penso com ton pare. Pelar-los a tots, per què no?

—No te'n burlis més, del pobre West. Que no veus que no és prou espavilat? —va dir en Pritchard, en un to altiu que suggeria que ell sí que era un savi notori.

—Soc molt espavilat, jo! —va queixar-se en West.

—Per cert, Pritchard —va dir l'Ellwood—, explica'ns què vas haver de fer exactament pel teu germà per aconseguir aquest beuratge tan excel·lent.

—L'innominable —va respondre ell, remenant el cap—. N'hi ha prou de dir que tots em deveu el berenar d'un dia.

—El germà gran el va obligar a llepar-li les sabates davant de tot l'alumnat d'últim curs —va dir en West. En Pritchard li va estirar els cabells—. Ai, deixa'm!

—Era un secret!

—De debò li vas llepar les sabates? Quines? —va preguntar l'Ellwood.

—Què vols dir amb quines? Què importa quines fossin?

—No, té raó —va dir en West—; a mi no m'importaria fer un mos d'uns cordons si fossin les sabates bones dels diumenges.

—És important tenir principis —va avenir-se en Roseveare.

—És clar. Torneu-me el whisky. Ja trobaré gent més agraïda.

L'Ellwood va tocar la cama d'en Gaunt amb la seva i va somriure mentre en Pritchard intentava prendre-li l'ampolla, a en West. En Gaunt va reclinar la galta a la porcellana freda i li va somriure.

Al cap de dues hores, en Gaunt estava una mica moix, però l'Ellwood tenia una borrarxera de cal Déu. Es va girar i va recolzar l'esquena al pit d'en Gaunt. Amb una mà

agafava l'ampolla i amb l'altra, tocava la cuixa del seu amic. En Gaunt només pensava en la calidesa que emanava de l'esquena de l'Ellwood i en la mà que tenia posada dignament i casual sobre la seva cama.

En Gaunt va enretirar lleugerament l'entrecoix. Una mesura de protecció.

—Jo hi tenia un cosí segon, al *Titanic* —estava explicant en Roseveare.

Era 1913 i el naufragi del *Titanic* era un tema habitual i fascinant de conversa. En Roseveare i en Pritchard jeien a terra. En West s'havia enfilat matusserament a les piques i xiulava *Al bell Danubi blau*. Feia quaranta-cinc minuts que el taral·lejava.

L'Ellwood va reclinar el cap sobre l'espatlla d'en Gaunt.

—Què?

—Què passa?

—De cop has fet una cara molt trista i melancòlica.

L'Ellwood va dubtar abans de respondre.

—Pensava en en Maitland —va dir amb un fil de veu—. Ja saps que marxa a final de curs.

En Gaunt es va alegrar que l'Ellwood no li pogués veure la cara, perquè no sabia com reaccionar.

Durant els dos primers cursos, en John Maitland havia convocat constantment l'Ellwood al seu estudi «per xerrar dels equips infantils». En Maitland jugava d'extrem dret al primer equip de criquet i, per tant, era venerat per tota l'escola: des del mestre més respectat fins al marrec que acabava d'arribar i era l'últim de la colla. A en Maitland, tot li estava permès. Ningú no ho hauria expressat de manera explícita, evidentment... el que feien els nois lluny de les mirades només era acceptable si era secret. No se'n parlava, no es veia i, sobretot, era passatger. En Gaunt no tenia cap dubte que tant en Maitland com l'Ellwood abandonarien la seva immaduresa i es casarien

amb noies respectables un cop es graduessin d'Oxford o Cambridge.

Però en aquell moment eren «amics especials».

—N'estic molt, d'ell —va dir l'Ellwood.

En Pritchard i en Roseveare continuaven parlant del *Titanic*.

—A mi, em faria vergonya sobreviure a un fet com aquest —va dir en Pritchard.

—Sí que sembla indigne d'un cavaller —va comentar en Roseveare.

—Però... —va continuar dient l'Ellwood—, no com n'estic de...

—La meva germana? —va suggerir en Gaunt, veient que no acabava la frase.

L'Ellwood va riure incòmodament.

—Sí, Gaunt, ta germana.

En Roseveare es va aixecar de cop i volta i els va mirar a la banyera.

—Vosaltres, parelleta, sí que esteu en la glòria.

En Gaunt va intentar empènyer l'Ellwood per desempallegar-se'n, però ell no es va bellugar.

—No l'avergonyeixis, Roseveare, o no voldrà ser més el meu coixí.

En Roseveare va riure.

—Tu ets l'únic que gosaria fer servir en Gaunt de coixí.

—Què vols dir, amb això? —va preguntar en Gaunt, preparant els punys.

—Doncs que apallissaries qualsevol altra persona que ho intentés —va dir en Roseveare.

—A tu sí que t'apallissaré si no deixes de ficar el nas on no et demanen —va respondre en Gaunt.

L'Ellwood el va fer callar rient una mica i ell va descloure les mans.

—De què parlàveu, aviam? —va preguntar en Roseveare.

—De noies —va contestar l'Ellwood.

—Mmm. Continueu, sisplau —va dir l'altre, inclinant-se sobre els colzes.

—Imagineu-vos que sou en un vaixell que s'està enfonsant —va dir en Pritchard, com si en Roseveare no se n'hagués allunyat—. No preferiríeu ofegar-vos que sobreviure, si sabéssiu que us titllarien de cagacalces?

—Ui, i tant —va contestar en Roseveare—. Qualsevol ho preferiria.

—Em pregunto com devien estar les noies mentre s'enfonsava el vaixell —va afegir en Pritchard.

—Molt necessitades de consol, suposo —va dir en Roseveare.

En Pritchard va riure amb lascívia.

En Gaunt es va inclinar cap a l'Ellwood i, a cau d'orella, perquè ningú no el sentís, li va dir:

—Estic convençut que en Maitland se sent igual. Simplement estàs fent temps fins que et puguis casar amb la Maud, oi?

L'Ellwood va sospirar.

—Sí, suposo que sí. —Va reclinar el front sobre el coll d'en Gaunt, que es va aferrar a les vores de la banyera—: Perdona, ja sé que t'incomoda quan parlo d'ell.

Era cert. A jutjar per les coses que l'Ellwood li explicava sobre en Maitland, i pel que en Gaunt podia veure ell mateix, en Maitland no era gaire diferent d'un príncep del Renaixement. Feia molt bona fila, tenia talent i era brillant. Així i tot, l'Ellwood no el volia. Si el gran Maitland no era capaç de guanyar-se l'afecte de l'Ellwood...!

L'Ellwood era molt generós amb el seu temps i la seva atenció, com sempre, però en Gaunt no havia tingut mai la sensació que fos un indici sincer dels seus sentiments. A l'Ellwood, simplement li agradava ser estimat.

—No m'incomoda —va dir en Gaunt, incòmode.

—Sí que t'incomoda. Ara mateix t'has posat tens, ho he notat —va dir l'Ellwood. Va tocar amb la mà el coll d'en Gaunt—. Com si estiguessis esperant un cop.

—Tant me fa que m'incomodis, Elly —va dir en Gaunt amb suavitat.

L'Ellwood va girar el cap que tenia reclinat sobre l'espatlla del seu amic per mirar-se'l. L'alcohol li pesava a les parpelles, però tenia els iris igual que sempre: d'un marró lluminós. En Gaunt va sentir un impuls etílic, estúpid o valent per inclinar la cara cap endavant.

Però no ho va fer.

L'Ellwood va recargolar els dits sobre la seva cuixa. Un formigueig insuportable li va pujar per la cama. Només els separaven uns centímetres d'aire electroestàtic, i en Gaunt va celebrar haver tingut la prudència d'allunyar-se'n una mica. Si l'Ellwood hagués notat què li havia provocat amb aquell recargolament de dits, hauria estat catastròfic.

—Jo només vull... —va dir. L'Ellwood va tancar els ulls—: ...ser el teu amic.

L'Ellwood va acotar el cap.

—He begut massa —va dir.

—A fer non-non? —va preguntar en Gaunt.

L'Ellwood va esbufegar i va fer una rialla sardònica.

—M'estàs proposant alguna cosa, Gaunt?

En Gaunt va notar com es posava vermell.

—Evidentment que no —va exclamar.

—Evidentment que no —va repetir l'Ellwood. Va sortir amb compte de la banyera i va estar a punt de trepitjar en Pritchard—. Adeu-siau, nois, tinc un compromís amb el llit que no em puc saltar.

. . .

El desembre del 1914, quatre mesos després que esclatés la guerra, en Gaunt va fer divuit anys. Els nois van entrar a patolls a la seva habitació i, encapçalats per l'Ellwood, el van embolcallar amb el llençol. Aleshores es van endur el farcell fins al vestíbul de sostre alt i, un cop allà, van agafar les puntes i li van fer la baca divuit vegades.

—I una més per donar-li sort! —va xisclar l'Ellwood, i en Gaunt, somrient, va tornar a adoptar la posició de pes mort creuant els braços.

Els amics es van ajupir i van cridar «dinou!» tots alhora. El van llançar tan amunt que en Gaunt va haver de posar les mans per no xocar amb el sostre.

El senyor Hammick va somriure amb indulgència i, mentre la comitiva tornava escales amunt cap als dormitoris, va refilar:

—Només li queda un any per tenir l'edat d'allistar-se, Gaunt!

Ell va somriure-li amb una mica d'incomoditat.

—Què amagues sota el pijama, Gaunto? —va dir en West, encerclant-lo amb el braç—. Semblava que estiguessis fet de maons.

—Ets un bandarria gros de veritat —va comentar en Pritchard.

—Una mica més i travessa el sostre a cops de puny —va dir en Roseveare.

—El proper que em digui gros rebrà de valent —va dir en Gaunt.

—Oh! —van cridar els nois amb una veu aguda i sorneguera.

—Per molts anys, homenot —va dir l'Ellwood en veu baixa.

La mare i la germana d'en Gaunt van arribar a l'hora de dinar. Ell estava parlant amb l'Ellwood sobre un interessant

text de Tucídides que havia trobat (en realitat, l'Ellwood només feia veure que detestava les lliçons) quan en West li va llançar uns quants pèsols. O ho va intentar, perquè la majoria van acabar impactant contra en Pritchard, que va sospirar i se'ls va espolsar dels cabells amb una mirada de resignat martiri.

—Perdó, perdó! —va dir en West—. Que no és ta mare, Gaunt?

En Gaunt no s'esperava que el vingués a veure ningú. Sabia que al vespre l'escola li portaria un pastís i que l'Ellwood li faria un regal; amb allò en tenia de sobra. Sempre era estrany veure pares a l'escola. Era com albirar una guineu a ciutat.

—Qui és aquesta noia? Que ens has estat amagant que tenies una germana? —va preguntar en West.

—Una germana bessona, ni més ni menys —va afegir l'Ellwood amb traïdoria.

—No podeu ser bessons. Ella és bonica —va dir en West.

En Gaunt li va clavar un clatellot suau i va sortir d'una revolada cap al pati, mentre l'Ellwood l'estalonava.

—Henry! —va dir la Maud—: Sidney —va afegir amb un fil de veu.

L'Ellwood va esperar que en Gaunt hagués abraçat la Maud per respondre.

—Què dius, Maud? Que t'has encongit?

Ella va riure. L'Ellwood sempre la feia riure. Quan anava a casa dels Gaunt a les vacances, s'estirava al jardí i provava de fer-li la llesca perquè coquetegés amb ell, però no se'n sortia mai. La Maud no era de les que flirtejaven, tot i que en Gaunt sabia que aquella juguesca li agradava.

—És molt babau —havia dit un cop, amb tendresa.

—Tu creus? —havia respost en Gaunt.

A ell li havia semblat un error greu de judici; tan equivocament com anomenar Napoleó «un paio divertit».

—Naturalment, no sent res per ningú —havia dit la Maud, i en Gaunt s’havia enfonsat massa per respondre-li.

No era mai capaç de rebatre les coses noves, certes i terribles que ella li deia.

—No, Sidney, no m’he encongit —va contestar ara—. Tu has crescut, i estàs esperant que et felicití.

—No em penses elogiar? —va preguntar l’Ellwood, amb un somriure.

La Maud va tornar a riure i va fer que no amb el cap.

—Per molts anys, Heinrich —va dir la mare.

Uns quants nois que passaven per allà van girar el cap quan van sentir el seu accent alemany.

—Entrem, no? —va oferir en Gaunt.

L’últim que necessitava era alimentar els rumors que deien que era un espia alemany. Ja era prou horrorós que el seu segon nom fos Wilhelm.

—Podeu fer servir la meva habitació —va comentar l’Ellwood.

—Gràcies —va dir en Gaunt, que ja tenia pensat fer-la servir amb el seu permís o sense.

Va agafar del braç la seva mare i la Maud i l’Ellwood es van avançar, caminant sense tocar-se. La Maud reia amb tot el que comentava l’Ellwood. En un moment donat, l’Ellwood va fer un saltiró tot content.

L’Ellwood els va acompanyar fins a la Cemetery House, els va fer passar per la gran entrada principal que pocs nois utilitzaven i els va conduir a la seva habitació.

—Són preciosos —va fer la Maud, observant els quadres que l’Ellwood havia comprat al poble.

—És una habitació d’antologia —va certificar ell—. Em treu de polleguera que algú altre se la quedi l’any vinent. T’agrada aquest quadre, Maud? No està fet amb gaire traça, però em va recordar la batalla del Nil i no em vaig poder estar de comprar-lo.

—M'encanta —va repetir la Maud—; sempre m'ha atret molt lord Nelson.

—No li estiris la llengua amb en Nelson, Maud —va aconsellar-li en Gaunt.

L'Ellwood es va llançar d'esquena contra la paret i es va dur les mans al pit, com si s'obstruís una ferida imaginària.

—Besa'm, Hardy! —va exclamar, rememorant les darreres paraules de lord Nelson.

—No riguis —va dir en Gaunt a la Maud—, només l'esperonaràs. Escampa la boira, Elly, no volem cap interpretació teatral.

—Vaja, d'acord —va dir l'Ellwood. Es va inclinar lleugerament cap a la mare i va somriure a la Maud—: Ha estat un immens plaer veure-les a totes dues. Quedeu-vos tant com vulgueu, Henry; trigaré una eternitat a tornar.

En Gaunt va assentir i l'Ellwood va marxar.

La mare i la germana van seure al sofà i en Gaunt es va reclinar sobre l'ampit de la finestra, mirant-les de cara.

—Com esteu?

La seva mare va arrencar a plorar. En Gaunt va furgar la butxaca de l'uniforme mirant de trobar un mocador, però per sort la Maud el va treure primer. Ell havia fet servir el seu aquell matí per estroncar l'hemorràgia d'en Pritchard, després que el senyor Larchmont li llancés un llibre al nas. (Tot sigui dit, en Pritchard s'ho havia ben guanyat).

Va continuar fent com si busqués el mocador fins que va sentir com la seva mare deixava de somicar tan de pressa.

—Oi, Heinrich, és horrible, horrible... El teu oncle Leopold... —No va poder prosseguir perquè va agafar-li un altre atac de sanglots.

En Gaunt es mirava les ungles.

—Han acusat l'oncle Leopold d'espiar pels alemanys —va explicar la Maud.

En Gaunt va aixecar la mirada. La Maud l'observava atentament i acaritava l'esquena de la mare.

—I ha espiat realment pels alemanys? —va preguntar directament a la Maud.

—És clar que no! —va dir la mare, i la Maud la va fer callar amb dolçor.

—No ploris més, *Mutter* —va demanar-li ell—. Tot s'arreglarà.

—El papa diu que la cosa no arribarà enlloc, però aquest matí han tirat un maó per la finestra del saló —va contar-li la Maud—, i la meitat del servei ja ha dimitit.

Els dits d'en Gaunt cercaven amb neguit una cigarreta per agafar, però ell no tenia cap intenció d'insultar la seva mare i la seva germana fumant davant d'elles.

—Ja se'ls passarà —va dir—, d'aquí tres setmanes ningú no se'n recordarà.

La Maud se'l mirava amb incredulitat, però la seva mare es va mocar i es va incorporar.

—Al teu pare, l'estan investigant al banc per culpa d'això... T'has d'allistar, Heinrich. Si tenim un fill a l'exèrcit, ningú no gosarà dir que no som patriotes.

En Gaunt va pestanyejar i després va recuperar el control dels seus gestos.

—Encara no tinc els dinou —va dir serenament.

—I què hi fa, això? Fas gairebé u noranta!

—Penso estudiar llengües i literatures clàssiques a Oxford.

La mare es va aixecar i en Gaunt es va allunyar de la finestra.

—Vols que ta germana mori sola i soltera? —va preguntar ella.

La Maud va emetre un lleu so de protesta des del sofà.

—La guerra s'acabarà en qüestió de mesos. Quan la Maud estigui a punt per casar-se, ja farà temps que tot-hom se n'haurà oblidat.

—La gent no l'oblida mai, la covardia! —va etzibar la mare amb tant de rigor que en Gaunt va tornar a pesta-nyejar.

—I tu, Maud? T'agradaria que morís per vetllar per les teves perspectives matrimonials? —va dir en Gaunt, després de somriure.

La Maud va defugir-li la mirada. Amb culpabilitat, va pensar ell.

El dia que s'havia anunciat la guerra, havien anat junts a un pícnic a Londres. Una colla d'aristòcrates alemanys havien monopolitzat el bol de maduixes amb nata.

—Tinc el deure patriòtic de clavar-los la forquilla? —havia preguntat l'Ellwood.

—No ho facis —havia respost la Maud, feta una fera—, no siguis tan reduccionista. Que no veus...

Se n'havia anat deixant la frase inacabada i l'Ellwood havia xiulat, mirant-se en Gaunt amb un rictus còmic. A en Gaunt no li havia fet gens de gràcia.

—Fa por que t'odiïn —va dir la Maud aleshores.

En Gaunt se'n va tornar cap a la finestra. Al pati, l'Ellwood havia pujat a espatlles d'en Roseveare, i en Pritchard a espatlles d'en West, i s'estaven atacant amb uns regles llargs que brandaven com si fossin espases en una càrrega de cavalleria.

No els esqueia replicar,
no els esqueia raonar,
calia fer i expirar.
Vers la vall de la Mort
els sis-cents van cavalcar.

Com tot alumne anglès en edat escolar, en Gaunt se sabia de memòria la «Càrrega de la brigada lleugera» de Tennyson. L'Ellwood tenia el costum de recitar tot el poema en una veu estentòria quan estava massa cansat per fer-se l'interessant.

—És una guerra absurda —va declarar ell.

—El pare diu que no durarà gaire —va dir la Maud—. Segurament s'acabarà abans que arribis al front.

S'ho creia de veritat, allò? Ella llegia el *New Statesman*. En Gaunt sabia que, si no fos per les atrocitats de Bèlgica, ella podria haver estat una objectora de consciència.

—T'has d'allistar abans que sigui massa tard —va proclamar sa mare—. Si t'allistes quan la guerra està a punt d'acabar, la gent dirà que no tenies cap intenció de lluitar.

En Gaunt va cloure les mans i va donar uns copets suaus a l'ampit de la finestra.

. . .

—M'agradaria veure com s'allisten elles! —va exclamar en Gaunt, remugant i caminant compulsivament pel Fox's Bridge.

L'Ellwood estava assegut amb les cames creuades sobre el parapet de pedra del pont.

—Jo em moriria si algú em donés una ploma blanca —va dir.

En Gaunt havia anat al poble amb la idea de comprar-se un parell de guants de boxa nous de trinca amb el flamant bitllet d'una lliura a la butxaca. S'havia aturat davant de l'aparador de Wyndham & Bolt. Mentre sospesava si no era millor comprar un preciós estic d'hoquei, se li havien acostat dues dones joves. Eren criatures elegants amb barrets nous de Londres. La més bonica li va preguntar:

—Per què no ets al front?

La gent que passava pel carrer es va aturar per sentir què responia ell.

—No tinc dinou anys.

Les dues dones es van mirar.

—Això és el que diuen tots —va dir la menys bonica, i va treure una ploma blanca.

En Gaunt es va quedar com un estaquirot.

—Per a un soldat valent —va dir la més bonica, rient amb malícia.

En Gaunt estava bloquejat. Se sentia clavat a terra i la panxa li cremava. La pell li bullia amb les mirades despectives de la multitud. En veure que no pensava agafar-la, la dona li va enganxar la ploma blanca al trau.

—Quina vergonya —va sentir que algú murmurava—, un noi jove i fornit com ell...!

—No s'haurien atrevit mai a dir-te allò si haguessin estat homes —va dir l'Ellwood—, perquè els hauries fet saltar totes les dents.

—No podia fer res de res.

S'havia sentit petrificat. La vergonya l'havia paralytitzat de cap a peus. Tant hi feia, que pensés que la guerra perjudicaria l'imperi, o que hi discrepés per principis. Davant de totes aquelles mirades atentes de menyspreu, el que més hauria desitjat hauria estat fer-se fonedís. Havia semblat que ell era l'enemic.

El rierol baixava amb remor i les seves veus s'alçaven sobre la piuladissa dels ocells. Era difícil imaginar-se que a França hi havia homes disparant-se amb metralletes.

—No soc un covard —va dir.

Havia volgut sonar decidit, però les paraules li havien sortit dels llavis amb una entonació interrogativa.

L'Ellwood va baixar del parapet d'un bot.

—Henry.

En Gaunt va aixecar la mirada i l'Ellwood li va posar una mà a l'espatlla. Ell es va quedar garratibat i va començar a lluitar immediatament contra l'instint d'apartar-se'n. Però que el toquessin el feia tornar una mica al present. Al poble s'havia sentit un empestat. Sorprès, l'Ellwood va obrir com unes taronges els seus ulls marrons i brillants.

—I és clar que no ets un covard.

—Potser ho soc —va dir en Gaunt, rient una mica—. Només que... l'Ernst i l'Otto.

L'Ellwood coneixia els seus cosins de Múnic. Els havia anat a veure el 1913. Havien agafat una bona trompa tots plegats amb cervesa d'abadia i havien cantat cançons bavareses. A vegades en Gaunt es preguntava fins a quin punt el seu pacifisme caritatiu era un mer fruit de la por que li ordenessin assassinar els seus cosins. S'imaginava enfilant l'Ernst amb una baioneta, o llançant una granada a l'Otto.

—A tu no et fa por morir, Henry. Simplement t'oposes a matar. Això no és covardia.

En Gaunt va fer que sí amb el cap, nerviós. Havia begut i li estava costant concentrar-se en qualsevol cosa que no fos la mà que l'Ellwood li havia posat a l'espatlla. No s'havien tocat d'ençà del dia que havia mort en Cuthbert-Smith. Encara que en Gaunt no estava pendent d'aquestes coses, evidentment...

Li costava estar pendent de qualsevol cosa. Es limitava a mirar l'Ellwood amb deler: les pestanyes llargues i negres que s'estenien de gairell, el blanc una mica massa intens dels ulls. L'Ellwood tenia els llavis més increïbles que en Gaunt havia vist mai, un autèntic arc de Cupido, com si una dona els hi hagués pintat a la cara amb pinta-llavis.

L'Ellwood va acostar a poc a poc l'altra mà a la galta d'en Gaunt. Ell va resistir a la temptació d'acotar el cap, però va parpellejar i va cloure els ulls.

—Henry —va dir l'Ellwood amb una veu tan baixa que en Gaunt es va haver d'inclinar per sentir-lo (per això ho va fer: per sentir-lo).

De cop i volta el nas de l'Ellwood va fregar amb el seu. En Gaunt va sentir un formigueig als llavis. Estava confós. Va apartar la boca de la de l'Ellwood i l'Ellwood va fregar amb els llavis la seva galta.

En Gaunt va tenir ganes de cridar. *El pont s'hauria d'esfondrar en dues meitats sota els nostres peus*, va pensar. *M'estic desfent*. Va pensar en el totxo que algú havia tirat per la finestra del saló de casa seva, dels mots «en Henry Gaunt és un ESPIA alemany» que encara lluien als lavabos de la biblioteca, tan recents com la inscripció a la làpida d'en Cuthbert-Smith. Va recordar el que havia dit en George Burgoyne sobre l'Ellwood a la seva esquet: «Tots sabem quina una en porta de cap, l'Ellwood, quan convoca els nois per parlar dels equips infantils de criquet...».

L'Ellwood utilitzava la gent. Quan ja els havia posseït, se'n desempallegava.

En Gaunt va pensar en l'Ellwood reclinat sobre ell, tot vestit a la banyera buida.

—*Simplement estàs fent temps fins que et puguis casar amb la Maud, oi?*

—*Sí, suposo que sí.*

En Gaunt tenia la ploma blanca a la butxaca i les mans de l'Ellwood als cabells. Era incapaç de pensar. Tenia la pell encesa, cremant de vergonya i d'alguna cosa més, una cosa que ell no volia admetre i que al final no va poder suportar més. Es va apartar sense miraments de l'Ellwood i va buscar el portacigarretes.

L'Ellwood s'havia enrojolat. Els ulls li refulgien.

—Tot bé?

En Gaunt va assentir amb el cap, convençut que acabava de fer un ridícul espantós.

—Vols una cigarreta? —va oferir.

Li tremolaven les mans. L'Ellwood en va agafar una i es va inclinar perquè en Gaunt li encengués. El llumí va dibuixar una ombra porosa al delicat rostre de l'Ellwood.

—Henry —va dir, espirant filaments de fum per la boca—, estàs bé?

—No em passa res.

—Sí, ja ho sé, que no et passa res. Però tu estàs bé?

—Per l'amor de Déu, Ellwood, deixa-ho estar d'una vegada!

Les paraules van sonar més esquerpes i despectives del que hauria volgut. L'Ellwood va provar de somriure, però no ho va aconseguir del tot. Es va col·locar la cigarreta als llavis. Per algun misteriós motiu, quan l'Ellwood fumava sempre desprenia un aire molt francès. En veure-ho, en Gaunt va perdre les ganes de fumar la seva pròpia cigarreta. La va llençar al riu i se'n va anar caminant. L'Ellwood el va encalçar.

—Quina pressa tens?

En Gaunt no va contestar.

—Escolta'm, Henry...

En Gaunt es va aturar.

—Digue'm —va refilar.

L'Ellwood semblava molt afligit. Era agradable saber que el podia fer sentir així. Que per una vegada fos ell qui sentís alguna cosa. En Gaunt n'estava tip, de sentir coses.

—Que he... —L'Ellwood va abaixar la vista per evitar la mirada abrusadora del seu amic—: Que t'he ofès?

—És clar que no —va etzibar en Gaunt.

—Espera'm —va dir l'Ellwood, atès que en Gaunt havia tornat a posar-se en marxa i havia deixat enrere l'estany de cignes malhumorats.

—De debò, he d'estudiar molt per als exàmens, d'acord?

—Henry, em sap greu, no ho hauria d'haver fet.

A Múnic, en Gaunt s'havia posat sobre les cames de l'Ellwood i s'havia adonat que el seu amic anava trempat. Fossin quins fossin els gustos habituals de l'Ellwood, en Gaunt sabia que de tant en tant se sentia temptat per com n'era, de fàcil, la seva amistat; per com en seria, de còmode, utilitzar-se mútuament. Potser en Gaunt hauria d'haver pres la iniciativa en aquell moment i s'hauria d'haver acontentat de magrejar-se en un prat bavarès. Així hauria tingut algun record per quan deixessin l'escola i abandonessin les seves anormalitats. Potser ho hauria fet si hagués pensat que l'Ellwood s'hauria pres la molèstia de recordar-ho. Però quan més despietat era l'Ellwood era quan parlava dels nois que havia arribat a estimar.

—No hi pensis més —va dir en Gaunt—, tant és.

—No volia faltar-te al respecte.

En Gaunt es va aturar per mirar l'Ellwood, que s'estava mossegant els llavis, i es va forçar a somriure. S'estava comportant de manera irracional i, pitjor encara, cruel.

—Ha estat molt amable de part teva intentar animar-me, Elly. Em sap greu estar de tan mala lluna.

—Henry...

—Necessito estar sol fins que em trobi de més bon humor, em penso —va dir en Gaunt, defugint la mirada de l'Ellwood.

Estava massa moix per afrontar-la.

—D'acord —va dir l'Ellwood, abatut.

En Gaunt va assentir i es va allunyar a grans gambades. Notava la mirada de l'Ellwood clavada al clatell. Va deixar

enrere el priorat, va creuar el cementiri, va sortir per la porta de l'escola i es va endinsar al poble.

Era dissabte al vespre, però l'oficina de reclutament encara estava oberta. Dins no hi havia ningú tret d'un home uniformat amb un bigoti formidable com el del comte Kitchener.

—Vinc a allistar-me —va dir en Gaunt.

—Fantàstic! Just la mena d'home que necessitem! Estàs estudiant, oi que sí? Quants anys tens?

Què hauria pogut fer amb un any addicional? L'Ellwood i ell volien fer el camí de Canterbury. Ja havien planificat la ruta, les tavernes on pernoctarien, els llocs on acamparien, la petita tenda que compartirien.

—Dinou —va respondre.

—Sensacional. Si signes aquí, t'assignaran al cos corresponent.

En Gaunt no va vacil·lar gens abans de signar, però va tenir la sensació que li arrabassaven el nom. Dins seu bategava un neguit com el que sentia al quadrilàter de boxa; una determinació per ferir i ser ferit, un impuls que l'empenyia cap al desastre i la destrucció, i res més no l'hauria satisfet. No estava disposat a ser un marieta i pacifista alemany. No podia fer-hi res, amb la seva sang alemanya; igual que no podia fer res amb el que sentia quan l'Ellwood es refregava contra ell.

Però matar gent ho podia fer sense cap inconvenient.